Farge som spesialområde

Våre byer og tettstedet vokser, og arkitekturen og omgivelsene blir stadig mer komplekse. Ved at vi i økende grad fjerner etablert fargekultur fra hus, hjem og gater står vi overfor en alvorlig sanseberøvelse. Hvem skal reetablere det vi mister? Hvem skal skape ny fargekultur? Vi må satse på teamwork.

Forum Farge presenterte på sitt årlige seminar Jean-Philippe Lenclos, fransk kolorist, designer, lærer, forsker og maler. Lenclos er, og har vært lenge, et ikon og en sentral skikkelse på den internasjonale fargearenaen. I tillegg til å publisere en rekke bøker om fargens geografi, har han med sitt firma Atelier 3D Couleur hatt et bredt nedslagsfelt med alt fra ”supergraphics” til arkitektur, urbanisme og industridesign innen transport, sportsutstyr, husholdningsapparater, møbler, tekstiler og kosmetikk. Han har blitt referert til som ”en ny type kunstner som kreves av det moderne samfunn, en fargedesigner, eller fargekonsulent”.

KALKMALING Norbert Seidel i Bergen er utdannet kirkekunstmaler og kan alle de gamle teknikkene. (Foto: L´orange

Spesialister

Det har blitt en profesjon i Frankrike og er slett ikke uvanlig ute i verden. Vi kan nevne den profilerte arkitekten Jean Nouvel som arbeider med to fargedesignere, Yann Kersalé på lys og Alain Bony som ivaretar den kunstneriske dimensjonen i overflaten. Forum Farge presenterte også en norsk kunstner som føyer seg inn i kategorien fargespesialist, nemlig Bent Erik Myrvoll. Han har spesialkompetanse på pigmenter, murfarger, murale teknikker og restaurering av historisk dekor og fargesetting. Han har blant annet bistått arkitekt Arne Henriksen og billedkunstner Sverre Wyller med utsmykkingen av Løren T-banestasjon i frescoteknikk. Sjelden vare, men slik kompetanse finnes faktisk flere steder i landet vårt.

Videre presenterte Forum Farge en den unge designeren Sarah Leszinski, som nylig er klekket ut fra Universitetet i Bergen. Designer, men også et ”fargeinstrument” i det hun har tilegnet seg spisskompetanse både gjennom teori og praksis i ulike dimensjoner. Det gjelder både lys, maling, tekstil og bearbeiding av materialfarger. Også NTNU har utdannet fin spesialkompetanse på farge i design og arkitektur, og flere vil nok komme. Her vil det finnes både arkitektur- og objektforståelse, og forhåpentligvis et spenn mellom visjon, konseptutvikling og materialkunnskap.

Men vil disse spesialistene få slippe til på arkitekt-og designkontorene? Er man villig til å integrere dem i en stab, eller blir de sett på som frittgående rariteter som kun blir kontaktet når nøden er størst?

I forbindelse med utgivelsen av Thurmann-Moe, ble temaet brakt på bane i en paneldebatt arrangert av Cappelen-Damm forlag. Arkitektene i panelet mente at det å sette bort fargesetting til en konsulent på lik linje med Elektro og VVS satt langt inne. Hvordan skulle det være mulig å sette av penger til dette? Denne holdningen forteller oss hvor nedprioritert faget er og hvor lite man er villig til å satse. Mulig kjennes det som et nederlag å gi fra seg fargesetting av et bygg, den kan representere et siste halmstrå

av kunstnerisk dimensjon i et fag som i økende grad er blitt teknologisk. En annen faktor er redselen for å miste kontroll, eller at det blir ”vulgært”.

FRESCOTEKNIKK Arne Henriksen og billedkunstner Sverre Wyller har dekorert Løren T-banestasjon. (Foto: Bent Erik Myrvoll)

Undervurdert egenskap

Dagny Thurmann-Moe har opprettet sitt eget studio der hun bistår lek- og fagfolk i fargevalg. Med bakgrunn som kreativ leder i «Fargerike» og med instagramkonto gir hun råd i forhold til alt fra arkitektur til garderobeplanlegging. Rollen som fargespesialist er ikke lett å definere, idet fagområdet er så komplekst og mangfoldig.

Vi trenger flere nivåer og fordypninger. Vi ønsker oss dog tyngst mulig kompetanse og en forståelse for farge som ligger godt over nivået hos den vanlige bruker, og helst topper fagmiljøet generelt. Og selvfølgelig, en forankring i erfaring, analytisk tenkning og metode. For ikke å snakke om fargesans, en begavelse på linje med musikalitet.

Jeg tror vi har mange slike fagpersoner her i landet. Det som mangler er en oversikt, at de blir synlige, og at de blir brukt. Hvis ikke blir vi invadert av stylister med en overfladisk miks av visjoner, fargepsykologi, trender, demografiske statistikker og fragmenter av forskning om visuelle og fysiologiske effekter for å kunne sette kunden på kartet som tidsriktig og vellykket. Det blir for enkelt.

SARAH LESZINSKI Nyutdannet designer fra UIB (interiør og møbel), med fokus på farge. (Foto: Johanne Karlsrud).